

TILVÆKST Grovfoder nr. 11, 12. maj 2022

Indhold

- **Mark**
- Aktuelt i majs
- Aktuelt i græs
- Aktuelt i vårsæd
- Kemisk ukrudtsbekæmpelse i græsmarker
- **Vanding**
- Vandingsvejledning uge 19-20

MARK

Aktuelt i majs

Af planterådgiver Peter Siebert

Majsen spirer hurtigt frem og ukrudtet ligeså. Hold særligt øje med problemmarker hvor der erfaringsmæssigt findes alm. hanespore. Det er sidste chance for anvendelse af DFF / Legacy 500 SC i majs, der endnu ikke er fremspiret. Hold øje med fremspiringen og husk at gemme mærkesedlerne fra frøsækkene.

Såning af majsen er endnu ikke helt afsluttet, mens de først såede majs er fremspiret og allerede står med to blade. Ukrudtet er også fremspiret og er nogle steder klar til den første rigtige ukrudtsbekæmpelse, T1 sprøjtningen. I mange marker ser vi, at alm. hanespore også allerede er fremspiret og står med to blade ligesom majsen. Alm. hanespore kræver varme for at spire, og det er derfor kun den allerførste fremspiring, vi ser nu.

Alm. hanespore er på verdensplan bedømt til at være blandt de tre værste og mest tabsvoldende ukrudtsarter, der findes, og er vanskelig at bekæmpe tilfredsstillende. Problemet skal derfor tages meget alvorligt, da det i værste fald kan umuliggøre rentabel dyrkning af majs. Derfor bør strategien målrettes en så effektiv bekæmpelse som muligt. Alm. hanespore fremspirer over en meget lang periode, og derfor kan der stadig fremspire nye alm. hanespore i marken selv efter en god bekæmpelse i første (T1) og anden (T2) bladsprøjtning. Det er oftest i foragre og markindkørsler, at problemer med alm. hanespore starter, hold derfor særligt øje med fremspiringen her.

Billede 1 Nyfremspirede alm. hanespore
(Foto: Thomas Harbo, SAGRO)

Billede 2 Massiv fremspiring af alm. hanespore i juni måned
(Foto: Thomas Harbo, SAGRO)

Sidste chance for DFF / Legacy 500 SC

Med 10-15 mm nedbør inden for de seneste dage, er jorden nu fugtet så godt op, at vi kan forvente en god effekt af DFF / Legacy 500 SC-sprøjtning imod ærenpris før fremspiring af majs. I marker, hvor majs er fremspiret, er denne sprøjtning selvfølgelig ikke længere en mulighed. I de senest såede marker kan det stadig være en god idé at anvende DFF / Legacy 500 SC, men beslutning skal tages nu, da fremspiringen går hurtigt, og inden længe er majs også oppe i de nyligt såede majs.

Fremspiring af majs

Hold øje med om dine majs fremspirer ensartet. Hvis det ikke er tilfældet, kan det skyldes, at frøpartiet er for dårligt. Husk derfor altid at gemme mærkesedler fra frøsekkene. I andre tilfælde kan det være såarbejdet og såbedet, som ikke har været tilfredsstillende. Det har været en meget tør periode under majsåning, og hvis ikke majsfrøene er lagt på en fugtig bund begynder spiringen først efter nedbør.

Aktuelt i græs

Af planterådgiver Thomas Harbo

Mange kan se frem til at skulle tage første slæt græs i uge 21, men mon ikke de første så småt går i gang i næste uge? Der er dog meget stor forskel mellem græsmarkerne på lune og kolde lokaliteter, hvor væksten på de sidstnævnte først lige er kommet i gang.

Vi har fået de første resultater af slætgræs i denne uge fra NIR-scanneren. FK-organisk stof ligger højt på 85-90, så slæt er ikke lige umiddelbart forestående her. Imidlertid kan udviklingen i græsset komme til at gå rigtig hurtig, hvis meteorologernes spådomme om temperaturer på op til 25 °C rammer i den kommende uge. Nedbøren bliver vist heller ikke til det helt store i denne omgang – i hvert fald slet ikke nok til at dække nedbørsunderskuddet ind. I enkelte marker er der allerede tydeligt tørkepletter, hvor græsset svinder ind, og her kan det måske allerede nu komme på tale at tage et slæt for at redde det, der allerede står på marken?

I modsætning til tidligere år har mange i år valgt at spare på kvælstoftilførslen til første slæt og har måske kun tilført 90-100 kg kvælstof pr. ha. Det skyldes selvfølgelig ønsket om umiddelbart at begrænse omkostningerne men også forventningen om, at kløveren vil klare sig bedre i marken og bidrage med mere protein i de senere slæt. Har du en sådan "sulte-gødsket" slætgræsmark, skal du være opmærksom på, at få taget første slæt rettidigt, hvilket vel egentlig i situationen er lidt tidligere, end du normalt ville gøre, da du ellers risikerer et lavere proteinindhold end normalt, hvis

ikke kløveren allerede udgør en pæn andel af afgrøden.

Vil du hen over sommeren udelukkende gødske slætgræsmarkerne med husdyrgødning, skal slætintervallet måske også justeres til denne strategi, ligesom du i højere grad bør skelne mellem marker med høj og lav kløverandel. Mere herom senere.

Aktuelt i vårsæd

Af planterådgiver Thomas Harbo

Ukrudtsbekæmpelse

I mange marker med vårsæd er der allerede gennemført ukrudtsbekæmpelse. I marker, hvor du ikke fik sprøjtet inden vejrskiftet i denne uge, skal du overveje, om du skal udføre sprøjtningen, så snart vejret igen er til det, eller om du hellere skal afvente fornyet fremspiring af ukrudt. Denne fremspiring kan forventes en uges tid efter nedbør under lune temperaturforhold. I kraftige afgrøder, som allerede dækker jorden godt, behøver du nok ikke være så bekymret for en fremspiring af ny ukrudt nu, da afgrøden lukker godt af, men i senere såede marker, som ikke er nået til buskningsstadierne endnu, vil det være forkert at sprøjte lige forud for en forventet massiv ukrudtsfremspiring.

Gule pletter og gule planter

I år ser vi rigtig mange gule planter i vårbyggen. Dels findes der mindre eller større pletter, hvor kornet er utriveligt, og planterne er "spidse". Det ser ud som om, at de er sået i rå jord. Erfaringerne fra andre år med en tilsvarende kold og tør periode i foråret er, at vi oftere ser tegn på næringsstofmangel, fordi næringsstofferne fra den organiske gødning og måske også placeret handelsgødning ikke har fordelt sig ordentlig i jorden. Helt usædvanligt ser vi i år også korn med hæmmet vækst pga. kvælstofmangel, hvor der er anvendt flydende ammoniak.

Billede 3 I år er der mange pletter med dårlig vækst i vårbyggen (Foto: Thomas Harbo, SAGRO)

Andre gule planter skyldes angreb af smelderlarver. Her er det enkeltplanter eller måske 2-3 planter, hvor skuddene er gnavet over under jorden. Du kan finde den lille gul-brune larve i jorden tæt ved planterne, men er jorden tør, søger den ned i fugtig jord, og den kan være ret svær at finde.

Billede 4 Vårbygplante som er ødelagt af smelderlarvens gnav. Den gul-brune larve ligger på jorden under murerskeen. (Foto: Thomas Harbo, SAGRO)

Kemisk ukrudtsbekæmpelse i græsmarker

Af planterådgiver Peter Siebert

Kemisk ukrudtsbekæmpelse primært mod rodukrudt og engbrandbæger kan være aktuel i græsmarker. Der er kun få godkendte midler. Vær opmærksom på godkendelse og behandlingsfrist.

Rodukrudt og engbrandbæger

I græsmarkerne er der kun få muligheder for kemisk ukrudtsbekæmpelse. I græsmarker er bekæmpelse som oftest kun nødvendig, hvis der er problemer med rodukrudt som skræpper, tidsler og mælkebøtter. Mod rodukrudt som skræppe og tidsel opnår du ofte den bedste bekæmpelse, når du behandler på genvækst 2-3 uger efter slæt eller afpudsning.

Ligeledes kan der også sprøjtes imod engbrandbæger, men her bør en omlægning af græsmarken dog kraftigt overvejes, da effekten af den kemiske ukrudtsbekæmpelse er utilstrækkelig mod veletablerede engbrandbægerplanter. Derudover er engbrandbæger en giftig plante, som skal undgås i græsmarker, der anvendes til slæt, da dyrene ikke kan frasortere eller undgå planten i ensilage og hø, da engbrandbæger mister sin bitre smag, når den slås af og tørrer ind. Den bedste kemiske ukrudtsbekæmpelse fås på førsteårs-ukrudtsplanter, og her kan det være en god strategi at behandle med Harmony 50 SX i august på arealer med kendte problemer.

Godkendelse og behandlingsfrist

Der er kun få midler til rådighed til anvendelse på græsarealer, og der skal skelnes mellem original- og kopiprodukter, da flere af disse ikke har den samme godkendelse til anvendelse i græs. Ydermere skelnes der mellem græsmarkernes alder samt marker med og uden kløver, da flere midler ikke er skånsomme overfor kløver. Ved anvendelse af Harmony 50 SX kan der opstå en vækststandsning i græsset, hvorfor den skal bruges sidst på sæsonen fra medio juli til ultimo august.

Tabel 1 Bekæmpelsesforslag ukrudt i græsmarker med kløver (Kilde: SEGES)

Skadegørere	Tidspunkt	Løsning	Dosis [g / L pr. ha.]	Pris [kr./ha.]	Bemærkninger
Fuglegræs, kamille	Maj under gode temperaturforhold	Fighter 480 Renol	2 0,5	440	Behandlingsfrist: 2 uger
Engbrandbæger, fuglegræs, hyrdetaske, ranunkel, røllike, skræppe, vårbrandbæger	Medio juli-august	Harmony 50 SX Spredet-klæbemiddel	22,5-37,5 0,2	155-254	I kløvergræsmarker 2-3 uger efter afpudsning eller afgræsning. Behandlingsfrist: 14 dage. Kan ikke anvendes forår. Må ikke anvendes senere end 31. august. Må kun anvendes én gang om året.
Vårbrandbæger	August	Harmony 50 SX Spredet-klæbemiddel	15-22,5 0,2	105-155	Sidst i august, når vårbrandbæger er fremspiret. Behandlingsfrist: 14 dage. Kan ikke anvendes forår. Må ikke anvendes senere end 31. august. Må kun anvendes én gang om året.

Tabel 2 Bekæmpelsesforslag ukrudt i græsmarker uden kløver (Kilde: SEGES)

Skadegørere	Tidspunkt	Løsning	Dosis [g / L pr. ha.]	Pris [kr./ha.]	Bemærkninger
Fuglegræs, mælkebøtte, skræppe, stor nælde	April-maj	Flurostar 180	1,5-2	228-304	Når skud af skræppe er 15-20 cm og gode temperaturforhold. 2,0 L/ha mod brandbæger. Kun tilladt i 2. og flerårsmarker. Behandlingsfrist: 3 dage.
Agertidse, burrester, engbrandbæger, fuglegræs, hyrdetaske, ranunkel, skræppe, vårbrandbæger	April-maj	Ariane FG S	2,5-3	363-435	Ved gode temperaturforhold. Max. dosis i 1. års marker (skal være udlagt i korn): 2,5 L/ha, 2. og flerårsmarker: 3,0 L/ha. Når skud af skræppe er 15-20 cm. Behandlingsfrist: 30 dage. Må kun anvendes én gang om året.
Fuglegræs, hyrdetaske, kamille, mælkebøtte	April-maj	Primus	0,075-0,15	136-272	Når ukrudt er i god vækst. Behandlingsfrist: 7 dage. Primus kan erstattes af Saracen.
Engbrandbæger, fuglegræs, hyrdetaske, kamille, mælkebøtte, ranunkel, skræppe, vårbrandbæger	April-maj	Starane XL	1-1,8	165-297	Når ukrudt er i god vækst. Mod skræppe anvendes 1,5-1,8 L/ha og mod vår- og engbrandbæger 1,8 L/ha. Bemærk maks. 1,5 L/ha i 1. års marker. Behandlingsfrist: 7 dage.
Engbrandbæger, fuglegræs, hyrdetaske, kamille, mælkebøtte, ranunkel, skræppe, vårbrandbæger	April-maj	Primus XL	0,75-1	134-178	Når ukrudt er i god vækst. Mod skræppe og brandbæger anvendes 1 L/ha. Bemærk maks. 0,75 L/ha i 1. års marker. Behandlingsfrist: 7 dage.
Fuglegræs, hyrdetaske, kamille, mælkebøtte, ranunkel	April-maj	Cleave	1-1,5	165-248	Når ukrudt er i god vækst. Behandlingsfrist 7 dage.
Engbrandbæger, fuglegræs, hyrdetaske, ranunkel, røllike, skræppe, vårbrandbæger	Medio juli-august	Harmony 50 SX Spredet-klæbemiddel	22,5-37,5 0,2	155-254	I græsmarker 2-3 uger efter afpudsning eller afgræsning. Behandlingsfrist: 14 dage. Kan ikke anvendes forår. Må ikke anvendes senere end 31. august. Må kun anvendes én gang om året.
Vårbrandbæger	August	Harmony 50 SX Spredet-klæbemiddel	15-22,5 0,2	105-155	Sidst i august, når vårbrandbæger er fremspiret. Behandlingsfrist: 14 dage. Kan ikke anvendes forår. Må ikke anvendes senere end 31. august. Må kun anvendes én gang om året.

VANDING

Vandingsvejledning uge 19–20

Af planterådgiver Thomas Harbo

Endelig er vejret slået om, og den første nedbør er faldet siden den 9. april. Nedbørsunderskuddet er stort, og summen af den registrerede og lovede nedbør er ikke tilstrækkelig til at dække underskuddet. Der er fortsat behov for vanding.

Vinterraps, vintersæd, slætgræs og tidligt sået vårsæd

Vejret er nu slået om til blæst fra vestlige retninger med byger og moderate temperaturer. Der er dog ikke udsigt til, at summen af den registrerede og lovede nedbør kan dække nedbørsunderskuddet i vintersæd og græsmarker, og med udsigt til stigende temperaturer i den kommende uge er der stadig behov for vanding i vintersæd og græsmarker. Vi må håbe på mere nedbør, for de 10-15 mm, som er faldet indtil videre, tager kun toppen af tørkeindekset.

Der er kun ret lille forskel mellem nedbørsunderskuddet i de forskellige egne inden for SAGRO's område. Derimod er der stor forskel betinget af forskellig vækststart mellem græsafgrøder på høje og lavere arealer. Figur 1 nedenfor viser det aktuelle vandingsbehov i slætgræs og vårbyg. Tabel 3 viser forudsætningerne. Giv repræsenterer den lette jord, JB

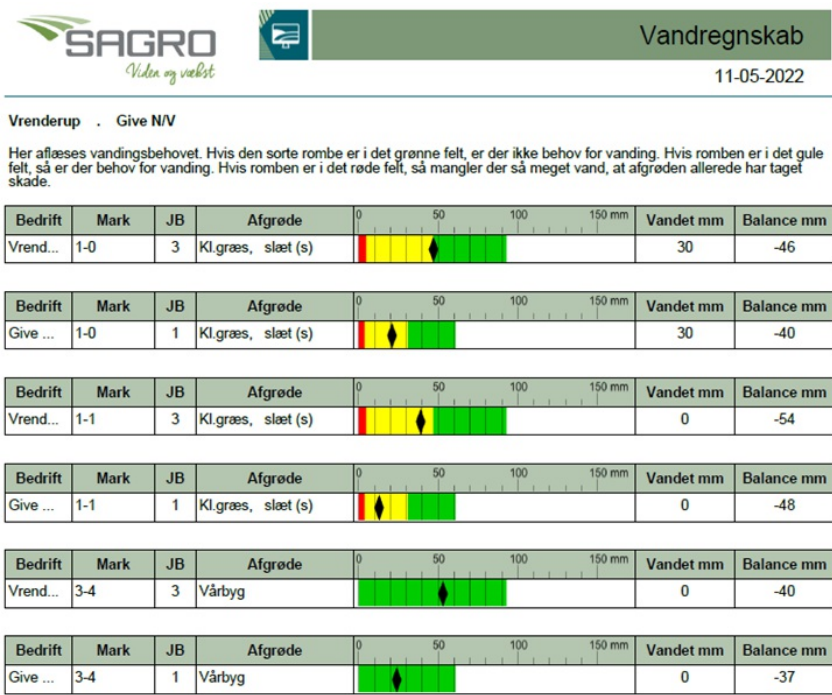
1, mens Vrenderup (nær varde) repræsenterer den lidt tungere jord, JB 3.

Tabel 3 Forudsætninger for det beregnede nedbørsunderskud i figur 1 og 2

Lokalitet	JB-nr.	Mark nr.	Afgrøde	Vækststart / fremspiringsdato
Give	1	1-0	Slætgræs	20.03
Give	1	1-1	Slætgræs	10.04
Give	1	3-4	Vårbyg	05.04
Vrenderup	3	1-0	Slætgræs	20.03
Vrenderup	3	1-1	Slætgræs	10.04
Vrenderup	3	3-4	Vårbyg	05.04

Figur 2 viservandregnskabet den 16. maj. Der er vandingsbehov i alle slætgræsmarker, og senest i uge 20 bør der vandes med 30 mm igen på markerne, 1-0, med tidlig vækststart. I uge 20 bør markerne, 1-1, med senere vækststart også vandes med mindst 25-30 mm.

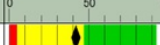
I den kommende uge når den tidligt såede vårbyg så vidt i udviklingen, at vanding er påkrævet for helt at undgå udbytтетab.

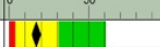

Figur 1 Nedbørsunderskud i slætgræs og vårbyg den 11. maj (Kilde: SEGES)

Vrenderup . Give N/V

Her aflæses vandingsbehovet. Hvis den sorte rombe er i det grønne felt, er der ikke behov for vanding. Hvis romben er i det gule felt, så er der behov for vanding. Hvis romben er i det røde felt, så mangler der så meget vand, at afgrøden allerede har taget skade.

Bedrift	Mark	JB	Afgrøde	0 50 100 150 mm	Vandet mm	Balance mm
Vrend...	1-0	3	Kl.græs, slæt (s)		30	-51

Bedrift	Mark	JB	Afgrøde	0 50 100 150 mm	Vandet mm	Balance mm
Give ...	1-0	1	Kl.græs, slæt (s)		30	-44

Bedrift	Mark	JB	Afgrøde	0 50 100 150 mm	Vandet mm	Balance mm
Vrend...	1-1	3	Kl.græs, slæt (s)		30	-33

Bedrift	Mark	JB	Afgrøde	0 50 100 150 mm	Vandet mm	Balance mm
Give ...	1-1	1	Kl.græs, slæt (s)		30	-29

Bedrift	Mark	JB	Afgrøde	0 50 100 150 mm	Vandet mm	Balance mm
Vrend...	3-4	3	Vårbyg		0	-46

Bedrift	Mark	JB	Afgrøde	0 50 100 150 mm	Vandet mm	Balance mm
Give ...	3-4	1	Vårbyg		0	-42

Figur 2 Forventet nedbørsunderskud i slætgræs og vårbyg den 16. maj (Kilde: SEGES)